

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de informateur, de heer Prof. dr. Ronald Plasterk.

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nationaalrapporteur.nl

Contactpersoon

Roos Broere
Manager
T 06 152 326 47

Ons kenmerk

14053

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 15 januari 2024
Onderwerp Brief aan de informateur met aandachtspunten voor het
regeerakkoord

Hooggeachte heer Plasterk,

Mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen zijn ernstige en complexe misdrijven en blijven vaak verborgen in onze maatschappij. Het maatschappelijk belang om mensen daartegen te beschermen is groot en belangrijk om zo de vaak langdurige en ingrijpende psychische, fysieke en emotionele gevolgen voor slachtoffers van mensenhandel en seksueel geweld te voorkomen.

Nationale en internationale verdragen verplichten Nederland om seksueel misbruik en mensenhandel te voorkomen en te bestrijden en slachtoffers bescherming te bieden.¹ De Europese richtlijn inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers verplicht lidstaten expliciet om tendensen op het gebied van mensenhandel te monitoren, statistieken te verzamelen, de resultaten van maatregelen ter bestrijding van mensenhandel te meten en regelmatig te rapporteren onder meer door de instelling van een Nationaal Rapporteur.

De functie van de Nationaal Rapporteur is in 2000 uitdrukkelijk met dit doel in het leven geroepen. Als Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen heb ik de onafhankelijke, wettelijke taak onderzoek te doen naar de aard, omvang en aanpak van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland. Op basis hiervan adviseer ik de Nederlandse regering over de voorkoming en bestrijding van beide fenomenen. In deze hoedanigheid wil ik graag enkele punten onder uw aandacht brengen, alsook onder die van de onderhandelende partijen.

Steviger aanpak arbeidsuitbuiting nodig

Ik maak mij ernstig zorgen over de tekortschietende aanpak van arbeidsuitbuiting.² Het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, onder leiding van Emile Roemer, heeft eerder al vastgesteld dat de bescherming van arbeidsmigranten tegen misstanden dient te worden versterkt. Vooral arbeidsmigranten die actief zijn in sectoren met laagbetaalde, laaggeschoolde en

¹ Zie bijlage voor deze verdragen.

² Zie ook Nationaal Rapporteur, 2022 (Dadermonitor mensenhandel 2017-2021).

flexibele arbeid lopen een hoog risico op uitbuiting. Zij hebben vaak beperkte kennis van de Nederlandse wet- en regelgeving en zijn op verschillende gebieden sterk afhankelijk van hun werkgever, bijvoorbeeld voor huisvesting, vervoer en verzekeringen. Onder kabinet Rutte III en Rutte IV zijn de eerste stappen gezet om de aanbevelingen van het Aanjaagteam te implementeren. Desondanks wijzen recente bevindingen van experts van de Raad van Europa (GRETA) over mensenhandel in Nederland uit dat verdere verbeteringen in de aanpak van arbeidsuitbuiting noodzakelijk zijn. De experts pleiten voor strengere regelgeving en intensievere controle op uitzendbureaus, evenals een intensivering van de vervolging van arbeidsuitbuiting. Bovendien roepen zij de autoriteiten op om mogelijke gevallen van arbeidsuitbuiting niet af te doen als 'ernstige benadeling'.

Datum
15 januari 2024
Ons kenmerk
14053

Ik moedig alle betrokken partijen aan om deze aanbevelingen ter harte te nemen, en in het verlengde daarvan concreet werk te maken van de aanbevelingen van het Aanjaagteam Arbeidsmigranten. Daarnaast hoop ik ten eerste dat de wetgever, bij de herziening van het wetsartikel over mensenhandel waarvoor het wetsvoorstel momenteel bij de Raad van State ligt voor advies, de strafbaarstelling van ernstige benadeling zoals geformuleerd in het wetsvoorstel heroverweegt. Onze uitgebreide reactie op dit wetsvoorstel is te vinden in onze consultatiereactie.³

Preventie seksueel geweld tegen kinderen en seksuele uitbuiting

Dagelijks wordt er bericht over seksueel geweld en seksuele uitbuiting. In onze laatste monitor seksueel geweld tegen kinderen⁴, constateer ik een forse toename van het aantal meldingen van ernstig seksueel geweld en blijkt dat jonge ouders van seksueel geweld vaak leeftijdsgenoten tot slachtoffer maken. Om dit dadergedrag te voorkomen is het belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd wordt geleerd hoe met elkaar om te gaan, ook op seksueel gebied. Bij jonge ouders is deze educatie nog belangrijker en dient deze hand in hand te gaan met repressieve maatregelen passend bij de leeftijd en ontwikkeling van de (jonge) ouders en rekening houdend met de ernst van het feit. In deze monitor doe ik aanbevelingen over seksuele en relationele vorming, alternatieve afdoening en multidisciplinaire samenwerking. Ik verzoek u en de onderhandelende partijen kennis te nemen van deze bevindingen.

Onvoldoende zicht op mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen op de BES-eilanden

Er is op dit moment onvoldoende zicht op de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen op de BES-eilanden. Dat is zorgelijk, te meer omdat er signalen zijn van misstanden.⁵ Op dit moment heeft de Nationaal Rapporteur geen mandaat op deze eilanden. De Nederlandse overheid heeft de plicht zorg te dragen voor deze eilanden, op dezelfde manier als voor de rest van Nederland. In het meest recente Trafficking in Persons (TIP) rapport, dat jaarlijks door het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten wordt opgesteld, is wederom aanbevolen het mandaat van de Nationaal Rapporteur uit te breiden naar de BES-eilanden. Ik onderschrijf het belang van deze aanbeveling

³ Website Nationaal Rapporteur, <https://www.nationaalrapporteur.nl/publicaties/brieven/2023/04/25/consultatiereactie-op-het-wetsvoorstel-modernisering-en-uitbreiding-strafbaarstelling-mensenhandel> (geraadpleegd 11 januari 2021).

⁴ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

⁵ Zie bijvoorbeeld UNICEF, 2019 (Situation Analysis Children's Rights).

en breng deze daarom graag onder uw aandacht. Beter zicht op mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen is een belangrijke eerste stap in het voorkomen en bestrijden van deze ingrijpende misdrijven.

Datum
15 januari 2024

Ons kenmerk
14053

Tot slot

De aanpak van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen vraagt om blijvende aandacht van het kabinet en de Tweede Kamer. Ik hoop dan ook van harte dat een volgend kabinet en de nieuwe Tweede Kamer deze aandacht vasthouden en deze thema's de politieke prioriteit geven die ze verdienen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Conny Rijken', is centered on a light gray rectangular background.

Conny Rijken
*Nationaal Rapporteur Mensenhandel en
Seksueel Geweld tegen Kinderen*

Bijlage

Deze internationale verdragen zijn:

- het Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (New York, 15 november 2000), Trb. 2001, 69 en 2004, 35 (VN-Palermo Protocol);
- het Verdrag van Warschau, zie de preambule bij het Verdrag van de Raad van Europa ter bestrijding van mensenhandel (Warschau, 16 mei 2005), Trb. 2006, 99 (Verdrag van Warschau);
- Artikel 29 lid 4 voorziet in de oprichting van een Nationaal Rapporteur.
- de Richtlijn 2011/36/ EU van het Europees Parlement en de Raad inzake voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van het Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad van 5 april 2011 (EU-Richtlijn mensenhandel);
- Artikel 19 voorziet in de oprichting van een Nationaal Rapporteur
- Verdrag inzake de Rechten van het Kind, New York, 20 november 1989, Trb, 1990, 170;
- Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, Lanzarote, 25 oktober 2007, Trb, 2008, 58;
- Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, Istanboel, 11 mei 2011, Trb. 2012, 233.

Datum

15 januari 2024

Ons kenmerk

14053